

**Meddelelse efter artikel 19, stk. 3, i forordning nr. 17 ⁽¹⁾ om anmeldelse COMP/A37.904/F3 —
Interbrew**

(2002/C 283/05)

(EØS-relevant tekst)

I. ANMELDELSEN

1. Efter artikel 4 i Rådets forordning nr. 17 anmeldte Interbrew Belgium NV (i det følgende benævnt »Interbrew«) den 30. juni 2000 sine bryggeriaftaler med beværtninger på horecamarkedet ⁽²⁾ i Belgien. De anmeldte bryggeriaftaler kan opdeles i fem forskellige typer: låneaftaler, (under)forpagtningsaftaler, bevillingsaftaler, franchiseaftaler og »afstand openingstaks«-aftaler. Alle disse aftaler indeholder en ølbinding, der beskrives nærmere nedenfor.
2. Interbrew har anmodet om negativattest efter EF-traktatens artikel 81, stk. 1, subsidiært fritagelse efter EF-traktatens artikel 81, stk. 3. Anmeldelsen blev ændret af Interbrew i november 2001 og i juni 2002.

II. INTERBREW

3. Interbrew er Belgiens største bryggeri. Dets vigtigste mærker i Belgien er Jupiler og Artois (pilsner), Hoegaarden (hvedeøl) og Leffe (klosterøl). Alle fire mærker hører til de ti mest solgte i Belgien.
4. Interbrew NV er Interbrews moderselskab. Interbrew NV er et aktieselskab med hjemsted i Bruxelles og med aktiviteter i 20 lande i Nordamerika, Vest- og Østeuropa samt Asien.

III. MARKEDET

5. Denne sag vedrører forhandling af øl på horecamarkedet i Belgien.
6. Bryggerierne sælger omkring 60 % af hele deres ølproduktion inden for den belgiske horecasektor. De resterende 40 % sælges i butikssektoren (supermarkeder osv.). Fadøl (i modsætning til øl på flasker eller dåser) tegner sig for 65 % af det samlede ølforbrug inden for horecasektoren.
7. Interbrew har en samlet markedsandel på omkring 56 % af den belgiske horecasektor. Det næststørste bryggeri Alken-Maes (nu en del af Scottish & Newcastle, tidligere en del af Danone) tegner sig for ca. 13 % af dette marked. Det tredjestørste bryggeri Haacht har en andel på omkring 6 %. De tre bryggerier har alle en pilsnerøl, der skaber størstedelen af deres omsætning. Det fjerde bryggeri Palm, som har en markedsandel på ca. 7 %, afsætter fortrinsvis overgæret øl (selv om det også har pilsnerøl i sit sortiment). De fire største bryggerier tegner sig tilsammen for ca. 80 % af det belgiske horecamarked.
8. De fleste af de 52 000 salgssteder inden for horecasektoren i Belgien er beværtninger (35 500) og [< 20 000] af disse

beværtninger sælger Interbrew-øl. Der er dog kun [11 000-13 000] beværtninger, som er bundet af en konkurrenceklausul og udelukkende sælger Interbrew-øl.

9. I 1999 havde Interbrew en ølomsætning inden for horecasektoren på 3 382 657 hl. Interbrew skønner, at det solgte [30-40] % gennem beværtninger, der er bundet til det ved en konkurrenceklausul. Dette skøn er baseret på beværtningernes gennemsnitssalg på 100 hl om året. Det giver Interbrew en *bundet* markedsandel inden for horecasektoren på [17-22] %.
10. Næsten alle de [11 000-13 000] beværtninger, der er bundet til Interbrew, er undergivet enten lånebindinger eller forpagtnings-/underforpagtningsbindinger. I 1999 var der [8 000-9 000] lånebindinger (dvs. at den, der driver beværtningen, selv ejer den eller lejer den af tredjemand, men får et lån af Interbrew i form af penge eller udstyr eller en bankgaranti). Disse beværtninger opnåede salg, som udgjorde en *bundet* markedsandel på omkring [11-16] %. De resterende [3 000-4 000] beværtninger var undergivet enten forpagtnings- eller underforpagtningsbindinger (dvs. at den, der driver beværtningen, forpagter den af Interbrew, som enten selv er ejer eller hovedforpagter). Deres salg udgjorde en *bundet* markedsandel på [4-8] %.
11. Siden 1999 er antallet af Interbrews låne- og forpagtnings-/underforpagtningsbindinger faldet lidt. Pr. 31. august 2001 viste tallene [...] lånebindinger og [...] forpagtningsbindinger.

IV. AFTALERNE

1. Lånebindinger

12. Det generelle princip ved lånebindinger er, at den, der driver beværtningen (beværteren), accepterer en konkurrenceklausul for øl mod at få et lån fra Interbrew. Det betyder, at han er forpligtet til at dække hele sit behov for øl ved indkøb hos Interbrew og ikke må sælge øl fra andre bryggerier. Interbrews lånebindinger omfatter en lang række forskellige lån, nemlig lån, der ikke skal tilbagebetales, kontantlån, garantier og lån af udstyr. Disse aftaler har typisk en løbetid på fem år.
13. Når der er tale om lån, som ikke skal tilbagebetales, yder Interbrew bevræteren et pengebeløb til (gen)istandsættelse af beværtningen. Bevræteren er ikke forpligtet til at tilbagebetale pengene, så længe han nøje overholder konkurrenceklausulen.

⁽¹⁾ EFT 13 af 31.12.1962, s. 204/62.

⁽²⁾ Hoteller, restauranter og cafeer.

14. Interbrew yder også beværterne kontantlån. De skal tilbagebetale lånet, men opnår en økonomisk fordel ved, at lånet ydes på favorable vilkår (f.eks. til en lavere rente end den normale bankrente).

15. For at skaffe beværteren et lån kan Interbrew også optræde som formidler over for banker og andre kreditinstitutter. Ofte påtager Interbrew sig en økonomisk forpligtelse over for banken til fordel for beværteren, idet Interbrew garanterer lånet og/eller bidrager til forrentningen af det. Der er tale om de såkaldte garanterede lån.

16. Den sidste type lån er lån af udstyr: Interbrew leverer beværteren det nødvendige udstyr (f.eks. ølftapningshaner, køleanlæg, møbler, reklamemateriale osv.). Ved aftalens udløb skal beværteren levere udstyret tilbage til Interbrew i god stand.

2. Forpagtnings- og underforpagtningsbindinger

17. I nogle tilfælde ejer Interbrew beværtningerne eller forpagter dem af tredjemand, hvorefter det bortforpagter dem til en beværter, der til gengæld accepterer en konkurrenceklausul. Der er her tale om de såkaldte forpagtnings- og underforpagtningsbindinger (undertiden også kaldet ejendomsbindinger). I overensstemmelse med belgisk ret har disse forpagtningsaftaler en løbetid på ni år, og kan forlænges med perioder på yderligere ni år op til højst 27 år.

3. Franchiser

18. Interbrew har indgået ca. 20 franchiseaftaler med enten Leffe-beværtninger, Hoegaarden-beværtninger eller Radio 2-beværtninger. Som det er tilfældet med forpagtnings- eller underforpagtningsbindinger, er det ved franchiseaftaler oftest Interbrew, der ejer eller er hovedforpagter af beværtningerne.

19. I alle disse tilfælde giver Interbrew beværteren tilladelse til at udnytte franchisekonceptet, mod at beværteren betaler et månedligt gebyr til Interbrew. Interbrew giver beværteren områdeeksklusivitet i forbindelse med franchisen og yder ham kommerciel bistand. Til gengæld accepterer beværteren en konkurrenceklausul. Franchisetageren har ikke eneforhandling af de ølmærker, der sælges i det eksklusivt tildelte område.

4. Bevillinger

20. Interbrew deltager regelmæssigt i offentlige udbud om drift af en beværtning i kulturcentre, sportscentre, forlystelsesparker osv. De offentlige myndigheder tildeler bevillingen til det bryggeri eller den ølgrossist, der tilbyder de bedste betingelser.

21. Hvis Interbrew får tildelt bevillingen, indgår det en aftale med beværteren om drift af beværtningen i hele bevillingsperioden. Interbrew leverer også udstyret (ølftapningshaner, køleanlæg, møbler osv.). Beværteren accepterer en konkurrenceklausul.

22. Interbrew har indgået bevillingsaftaler med omtrent 100 beværtninger. Bevillingen gælder fra fem til ti år og undertiden endnu længere.

5. »Afstand openingstaks«

23. Ifølge Belgisk lov skal enhver, der driver en beværtning, betale en afgift (»openingstaks«) på tre gange beværtningens lejeværdi, som fastsættes efter de offentlige myndigheders skøn. Når bryggerierne eller ølgrossisterne ejer eller er hovedforpagtere af ejendommen, er det dem — og ikke beværteren — der betaler afgiften.

24. Afgiften betales for 15 år, men hvert femte år tages lejeværdien op til revision, og bryggeriet eller ølgrossisten skal betale en tillægsafgift. Når Interbrew beslutter at indstille driften af en beværtning, er det retligt forpligtet til at underrette de kompetente offentlige myndigheder derom. Det kan ikke kræve refusion af en del af afgiften. Men hvis Interbrew overdrager beværtningen inden et år efter at have indstillet driften, skal den nye beværter dog kun betale en afgift svarende til den anslåede lejeværdi.

25. Til gengæld for denne økonomiske fordel (der andrager det dobbelte af den anslåede lejeværdi), pålægger Interbrew den nye beværter en konkurrenceklausul.

26. Selv om afgiften i Flandern blev nedsat til 0 den 1. januar 2002, er der stadig flamske beværtninger, som er bundet til Interbrew ved en aftale indgået før dette tidspunkt.

6. Konkurrenceklausulerne i de anmeldte aftaler

A. De oprindeligt anmeldte aftaler (30. juni 2000)

27. For alle typer bryggeriaftaler, dvs. lån, forpagtning, underforpagtning, franchiser, bevillinger og »afstand openingstaks«, indeholder den oprindelige anmeldelse principielt (med to undtagelser, der beskrives nærmere nedenfor) ubetingede konkurrenceklausuler for beværteren. Det betyder, at beværteren er forpligtet til at dække hele sit behov for øl og andre drikkevarer, der er specificeret i bryggeriaftalen, ved indkøb hos Interbrew i aftalens løbetid, og at han ikke kan sælge konkurrerende ølmærker eller andre drikkevarer. I henhold til franchiseaftalerne skal beværteren desuden sikre et mindstesalg af Leffe eller Hoegaarden (afhængigt af franchisen) på 25 % af sit samlede ølsalg.

28. Hvad angår aftalerne om lån og »afstand openingstaks«, indeholder den oprindelige anmeldelse to undtagelser. For det første indeholder alle aftaler, der er indgået fra den 1. marts 2001, en konkurrenceklausul udelukkende for fadøl (dvs. hverken øl på flasker eller på dåser eller andre drikkevarer) og de, der er indgået fra den 1. juni 2001, kan opsiges årligt af beværteren med tre måneders varsel. For det andet ændrer Interbrew i de aftaler om lån og »afstand openingstaks«, der er indgået efter 1. juli 2001, konkurrenceklausulen til en mindstekøbsforpligtelse, og pålægger beværteren at dække mindst 75 % af sin samlede ølomsætning ved køb hos Interbrew.
- B. Første ændring af den oprindelige anmeldelse (november 2001)
29. I november 2001 harmoniserede Interbrew konkurrenceklausulerne i alle sine eksisterende aftaler om lån og »afstand openingstaks«: i) konkurrenceklausulen gælder kun øl (ikke andre drikkevarer), ii) beværteren er forpligtet til at dække mindst 75 % af sin samlede ølomsætning ved køb hos Interbrew, iii) beværteren kan opsiges aftalerne årligt med tre måneders varsel, og iv) sanktionerne for ikke at overholde mindstekøbsforpligtelsen (i absolut mængde) er afskaffet.
30. Ved alle andre aftaler (forpagtnings-/underforpagtningsbindinger, franchiser og bevillinger) opretholdt Interbrew de konkurrenceklausuler, der var beskrevet i de oprindelige anmeldelser (jf. nr. 26).
- C. Anden ændring af den oprindelige anmeldelse (juni 2002)
31. På baggrund af drøftelser med Kommissionens tjenestegrene ændrede Interbrew de oprindeligt anmeldte aftaler yderligere. Disse ændringer blev anmeldt formelt i juni-oktober 2002.
- 6.1. Lånebindinger**
32. Som nævnt (jf. nr. 10), indgår lånebindinger i det største antal bryggeriaftaler og medfører en bundet markedsandel på [11-16]%. Interbrew indvilliger nu i at begrænse mængdeklausulen til kun at omfatte *pilsnerøl på fade*, forudsat at beværtningen dækker mindst 50 % af sit samlede ølbehov ved indkøb hos Interbrew. Med andre ord omfatter mængdeklausulen over for beværterne ikke længere pilsnerøl på flasker eller dåser eller andre øltyper end pilsner (f.eks. hvedeøl, klosterøl, overgæret øl), hvad enten de er på fade eller flasker. Det betyder, at andre bryggerier i fremtiden vil kunne levere alle deres øltyper, undtagen pilsnerøl på fade, til de beværtninger, der er bundet til Interbrew ved lån.
33. Desuden accepterer Interbrew nu, at beværteren kan opsiges sin bryggeriaftale på et hvilket som helst tidspunkt, forudsat at han giver tre måneders varsel. Interbrew vil indføje en klar påmindelse om denne opsigelsesret i sine salgsbetingelser, der figurerer på bagsiden af fakturaerne.
34. Når beværteren opsiges aftalen, skal han (eller ethvert bryggeri, der overtager leverancerne) tilbagebetale restlånet uden nogen form for økonomisk kompensation på grund af den for tidlige tilbagebetaling ⁽¹⁾.
35. Når der er tale om lån af udstyr, skal beværteren enten returnere udstyret i god stand (bortset fra almindelig slitage) eller købe udstyret til dets restværdi baseret på en lineær afskrivning over fem år eller 60 måneder.
36. Låneaftalerne gælder i højst fem år. Interbrew har dog stadig omtrent 2 000 gældende aftaler om kontantlån og bankgarantier, som det indgik med beværterne mellem 1. januar 1997 og 1. januar 2000, og som har en løbetid på ti år. Interbrew har forpligtet sig til at bringe mængdeklausulen til ophør senest den 31. december 2006 (dvs. fem år efter, at den overgangsperiode, der er fastsat i artikel 12 i gruppefritagelsesforordning (EF) nr. 2790/1999, er udløbet).
- 6.2. Forpagtnings- og underforpagtningsbindinger**
37. Forpagtnings- eller underforpagtningsbindinger medfører en bundet markedsandel på [4-8] % (jf. nr. 10). I denne forbindelse begrænser Interbrew konkurrenceklausulen til at omfatte *alle typer fadøl* (pilsner eller andre typer), *der brygges af Interbrew* under dets egne mærker eller i henhold til en licensaftale. Efter ændringen gælder bindingen ikke længere for de typer fadøl, der ikke brygges af Interbrew (dvs. Trappist). Da henvisningen til licensaftaler desuden kun gælder Tuborg og ikke de eksisterende samarbejdsaftaler, hvorefter Interbrew forhandler øl fra andre bryggerier, gælder konkurrenceklausulen ikke længere for øl fra Orval, Rodenbach, Van Honsebrouck (Kasteelbier) eller De Koninck. Interbrew har også ophævet mindstekøbsforpligtelsen (i absolut mængde) for beværtningerne.
38. Det betyder, at de bundne beværtninger i fremtiden frit kan sælge fadøl af mærket Trappist og alle typer øl på flasker og dåser.
39. Hvis der i fremtiden skulle komme andre typer fadøl på markedet, som ikke brygges af Interbrew, eller hvis Interbrew skulle begynde at brygge en Trappist-øl eller skulle ønske at indgå licensaftaler med andre bryggerier, vil Kommissionen tage den ændrede mængdeklausuls anvendelsesområde op til ny vurdering.

⁽¹⁾ Ved de fleste lån er låntageren ikke blot forpligtet til at tilbagebetale hovedstolen, når han tilbagebetaler lånet tidligere end beregnet, men derudover også en kompensation til långiver, fordi sidstnævnte får sin kapital tilbagebetalt for tidligt, og derfor ikke får de forventede renteindtægter af den.

6.3. Franchiser

40. I forbindelse med det beskudne antal Leffe- eller Hoegaarden-franchiser vil Interbrew begrænse konkurrenceklausulen til den øltype (fadøl, øl på flasker og øl på dåser), som franchisen omfatter. Det vil dog pålægge franchisetageren en mindstekøbsforpligtelse for denne øltype på 25 % af det samlede ølindkøb. Inden for franchiseordningen, Radio 2, vil der ikke være tale om nogen konkurrence- eller mængdeklausul.

41. Det betyder, at alle Leffe- og Hoegaarden-franchisetagere i fremtiden frit vil kunne købe og videresælge enhver øltype (fadøl, flaske- eller dåseøl) fra andre bryggerier med undtagelse af klosterøl, når det drejer sig om en Leffe-beværtning, eller hvedeøl, når det drejer sig om en Hoegaarden-beværtning. Radio 2-franchisetagere vil frit kunne købe og videresælge enhver øltype fra andre bryggerier (fadøl, flaske- og dåseøl).

42. Som anført ovenfor (nr. 18) ejer Interbrew de fleste franchisebeværtninger eller forpagter dem som hovedforpagter. Interbrew forbeholder sig ret til at omlægge de eksisterende franchiseaftaler til underforpagtningsaftaler. I så fald vil det pålægge beværterne den lempede mængdeklausul for forpagtnings-/underforpagtningsaftaler uden at kombinere den med mindstekøbsforpligtelsen på 25 % for »franchiseøl«.

6.4. Bevillinger

43. Interbrew vil behandle de omkring 100 bevillingsaftaler på samme måde som (under)forpagtningsaftaler. Når Interbrew får tildelt bevilling, svarer situationen i høj grad til, at Interbrew er hovedforpagter. Det vil udpege en beværter som underforpagter, som så skal overholde konkurrenceklausulen for forpagtnings-/underforpagtningsaftaler.

44. Det betyder, at den beværter, der i praksis udnytter bevillingen, frit kan sælge fadøl af typen Trappist og alle andre typer flaske- og dåseøl.

6.5. »Afstand åbningstaks«

45. Interbrew har meddelt Kommissionen at det ikke længere vil anvende konkurrenceklausuler eller mængdeklausuler over for beværtere, der overtager beværtningen fra Interbrew inden et år efter, at Interbrew har indstillet driften af den.

V. KONKLUSION

I betragtning af ændringerne i de anmeldte aftaler agter Kommissionen at indtage en positiv holdning til disse aftaler. Forinden opfordrer den dog interesserede parter til at fremsende deres bemærkninger inden en måned efter offentliggørelsen af denne meddelelse. Bemærkningerne sendes pr. brev til nedenstående adresse eller pr. fax til nedenstående nummer med angivelse af referencen, sag COMP/A37.904/F3 — Interbrew:

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Konkurrence
Direktorat F
B-1049 Bruxelles
Fax (32-2) 296 98 02.

Hvis de interesserede parter mener, at deres bemærkninger indeholder forretningshemmeligheder, skal de anføre de passager, som de mener ikke bør offentliggøres, fordi de indeholder forretningshemmeligheder eller andre fortrolige oplysninger, og begrunde det. Hvis Kommissionen ikke modtager en begrundet anmodning, vil den gå ud fra, at bemærkningerne ikke indeholder fortrolige oplysninger.

Anmeldelse af en planlagt fusion

(Sag COMP/M.2981 — Knauf/Alcopor)

Behandles eventuelt efter den forenklede procedure

(2002/C 283/06)

(EØS-relevant tekst)

1. Den 12. november 2002 modtog Kommissionen i henhold til artikel 4 i Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 ⁽¹⁾, senest ændret ved forordning (EF) nr. 1310/97 ⁽²⁾, en anmeldelse af en planlagt fusion, hvorved de franske selskab Knauf La Rhénana SAS, der kontrolleres af det tyske selskab Knauf Group (»Knauf«), gennem opkøb af aktier erhverver kontrol som omhandlet i forordningens artikel 3, stk. 1, litra b), med det schweiziske selskab Alcopor Knauf Holding AG (»Alcopor«).

2. De deltagende virksomheder er aktive på følgende områder:

- Knauf: produktion af termiske og akustiske isoleringsprodukter, gips og gipsprodukter og andre byggematerialer
- Alcopor: produktion af termiske og akustiske isoleringsprodukter.

⁽¹⁾ EFT L 395 af 30.12.1989, s. 1. Berigtigelse i EFT L 257 af 21.9.1990, s. 13.

⁽²⁾ EFT L 180 af 9.7.1997, s. 1. Berigtigelse i EFT L 40 af 13.2.1998, s. 17.